

Facebook mennir børn

Kanningar í USA vísa, at tað er mennandi fyri børn og ung at sita frammanfyri telduskíggjanum. Facebook, messenger, spøl á netinum og so framvegis, eru - saman við fartelesfonini - ein týðandi partur av menningini hjá børnum og ungum. Tað er tískil ein misskiljing, at tað bert er tíðarspilla at sita á frammanfyri telduskíggjan. Kanningin er gjørd yvir trý ár, og 800 børn og ung eru við í kanningini. Í kanningini kemur millum annað fram, at tekniska vitanin og sosiala vitanin, ið eru alsamt meira viðkomandi í heiminum í dag, verða stórliga ment av at sita á netinum. Kanningin vísir eisini, at børnini mest nýta Facebook og Messenger til at halda samband við vinirnar í veruliga heiminum, men eisini læra tey nýggj fólk at kenna, ið hava somu áhugamál sum tey. Sambært kanningini er tað eisini soleiðis, at børnini hava ein trupulleika við skúlanum, tí hann ikki er førir fyri at fylgja við nýggju tíðini. - Tað er umráðandi, at skúlarnir megna at fylgja við teknisku menningini, tí tað gongur so skjótt fyri seg í digitala heiminum, siga vísindafólkini aftanfyri kanningina. Hetta er helst ein kanning foreldur fara at hata og børnini at elska, skrivar www.berlinske.dk

Gomul minni fram í ljósið

Minnini um gamlar dagar eru sannir dýrgripir hjá eldri og minnisveikum. Komandi ár kunnu eldri fólk og starvsfólk innan eldraðkið tekna seg til “meg minnist bólkar”, har arbeitt verður við gomlum minnum

ELDRARØKT

Rigmor Dam
rigmor@sosialurin.fo

Minnið sveik tey minnisveiku.

Men hetta merkir ikki, at tey hava gloymt.

Djúpt inni í minninum liggur nevnliga lykilin til veruleikan hjá tí minnisveika. Ein lykil, sum viðhvørt er torførur at fáa eyga á hjá teimum avvarðandi og hjá starvsfólkum innan eldraðkið. Ikki minst, tí fólk hava ikki tíð til at lurta eftir teimum eldru og minnum teirra.

Poula Sørensen, sum starvast heiminum við Vallalíð sum ítrivsvegleiðari og demenssamskipari, hevur tikið stig til eina verkætlan, sum fer at strekkja seg yvir alt árið komandi. Verkætlanin, sum er ætlað eldri fólki og starvsfólki innan eldraðkið, byrjar við einum skeiði í januar, tá kapasiteturin innan økið, Ken Heap, kemur til Føroyar at leggja lag á. Hann hevur drúgvar royndir og hevur skrivað fleiri bókur um evnið. Á skeiðinum greiðir hann frá arbeiðinum við minnisbólki, og hví minnisarbeiðið er so gott

Tað at minnst og at tosa um minnini hevur stóran týðning fyri samleikan, trivnaðin og tryggleikan hjá eldri fólki.

Modelmynd

abbum. Ofta er tað eisini tann sama søgan, sum gongur aftur og aftur. Hetta ger, at tey eldru kunnu sita eftir við einari kenslu av ikki at vera nóg áhugaverd ella at vera til ampa ella fortred.

Møtast javnan gjøgnum árið

Ætlanin við verkætlanini, ið sum sagt varir í eitt ár, er at seta á stovn minnisbólkar við eldri, undir leiðslu av starvsfólki. Ígjøgnum árið hittast tey eldru í bólkunum nakrar tímar aðruhvørja viku ella eina ferð um mánaðin. Bólkaleiðararnir hittast eisini eina ferð um mánaðin. Í juni kemur Ken Heap aftur til Føroyar við íblástri og fyri at taka saman.

- Við hesari verkætlan verður ein nýggjur háttur at vera um tey eldri uppá, veruleiki. Tað eg veit av, hevur júst hesin háttur ikki verið royndur áður í Føroyum. So tað er við bjartskygni, at eg fari til verka. Tað er ikki á hvørjum degi, at pensionistar fáa eitt slíkt tilboð, sigur Poula Sørensen, verkætlanarleiðari.

fyrí sálina.

- Í verkætlanini hittast eldri fólk í bólki, har tey sleppa at fortelja um minni frá einum longum lívi. Tað at minnst og at tosa um minnini hevur stóran týðning fyri samleikan, trivnaðin og tryggleikan hjá eldri fólki, sigur Poula Sørensen, sum vísir á, at verkæt-

lanin er bæði ætlað eldri fólki sum heild, og teimum, sum longu eru dement.

Brúk fyri sosialari samveru

Verkætlanin er eisini ein avleiðing av, at tað verða alt fleiri pensionistar í Føroyum, og harvið hækka talið

av dementum. Í hesum sambandi greiðir Poula Sørensen frá, at nógv eldri fólk eru sera aktiv, meðan onnur koma ikki út millum fólk longur.

- Men øll hava tey tað í felag, at tey hava livað eitt langt lív, har tey hava upplivað bæði eitt og annað. Og vit hava øll brúk fyri at

tosa við onnur um upplivingar, vit hava havt og at vera í sosialari samveru við onnur, greiðir Poula Sørensen frá.

Eisini forkláar hon, at gerandisdagurin hjá teimum ungu er so pressaður, at tey hava ikki stundir at sita og lurta eftir ‘søguni’ hjá foreldrum ella ommum og

